

Zaaknummer : 01119811
Ons Kenmerk : ODH1398972
Datum : 15-09-2025

Beschikking

Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 28 oktober 2024 hebben wij, van gemeente Molenlanden, een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk verstoren van de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan een kerktoren aan de Lekdijk 151 te Langerak. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2025 tot en met 31 december 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te **verlenen** aan gemeente Molenlanden;
- de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag na bekendmaking tot en met 31 december 2026.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendix

- Locaties aangetroffen verblijfplaatsen gewone grootoorvleermuis

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Lekdijk 151 Langerak' (hoofdstuk 4) van 8 oktober 2024 en de gegevens 'Notitie aanvullende vragen omgevingsdienst Haaglanden 24 juni 2025' van 24 juli 2025.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

(her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De tijdelijke voorzieningen dienen uiterlijk twee weken na de inwerkingtreding van deze vergunning te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>.

Soortspecifieke voorschriften

10. De tijdelijke voorziening moet voor de gewone grootoorvleermuis functioneel zijn voor de periode waarvoor deze wordt ingezet. Hiertoe dient de voorziening minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van aanwezige gewone grootoorvleermuis dient te worden voorkomen.
11. De werkzaamheden aan de galmborden waar de paarverblijfplaats is aangetroffen, dienen uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare paarperioden van de gewone grootoorvleermuis, dit betekent de periodes van 15 februari tot en met 15 april en van 15 augustus tot en met 30 september.
12. De werkzaamheden aan de spits van de kerktoeren waar de zomerverblijfplaats en kraamverblijfplaats zijn aangetroffen, dienen uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare kraamperiode van de gewone grootoorvleermuis, welke loopt van 15 april tot en met 15 augustus. Hierbij geldt dat de voorkeur heeft dat de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten de periode van 15 april tot en met 15 oktober.
13. Ten tijde van de werkzaamheden dient er mogelijkheid te zijn voor de vleermuizen om weg te kruipen of zich te verplaatsen naar het schip van de kerk. Hiertoe dienen openingen tussen de kerktoeren en het schip van de kerk voor de vleermuizen toegankelijk en vrij van obstakels te blijven.
14. Mochten er tijdens de werkzaamheden onverhoopt een grootoorvleermuis waargenomen worden. Dan dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en dient de ecologisch deskundige ingeschakeld te worden.
15. De galmborden, aan de buitenzijde van de kerktoeren, dienen met sneldrogende verf te worden geschilderd. Er mogen eveneens geen aanpassingen in de afmetingen van de galmgaten plaats vinden, zodat de galmgaten als invliegopening tot de verblijfplaatsen in de spits toegankelijk blijven. Tijdens het vervangen van de houten elementen dienen de eventueel aanwezige kieren en wegkruipmogelijkheden voor de gewone grootoorvleermuis behouden te blijven.
16. Tijdens en na afronding van de werkzaamheden dienen alle invliegopening toegankelijk te zijn.

17. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de permanente voorzieningen zijn functioneel;
 - b. de gewenningsperiode voor de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis in acht is genomen. Dit betreft een periode van één maand, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - c. de tijdelijke voorzieningen mogen verwijderd worden:
 - i. binnen de looptijd van de vergunning; en
 - ii. onder ecologische begeleiding; en
 - iii. buiten de kwetsbare periode van de betreffende soort en functie zoals hierboven genoemd; en
 - iv. wanneer de voorzieningen in gebruik zijn, dient het verwijderen te wachten tot deze niet meer in gebruik is.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheidstermijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 28 oktober 2024 hebben wij van gemeente Molenlanden een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit. De aanvraag betreft het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan een kerktoeren, gelegen aan de Lekdijk 151 te Langerak met DSO-nummer 20241028 01040 001. De werkzaamheden staan gepland te starten op 15 augustus 2025 en duren naar verwachting tot uiterlijk 30 november 2025. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de periode 1 augustus 2025 tot en met 31 december 2025.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Het verzoek, 28 oktober 2024 (ODH1295299);
- Quicksan Lekdijk 151 Langerak, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., projectcode LANA2305, 15 mei 2023 (ODH1210035);
- Natuuronderzoek Lekdijk 151 Langerak, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., projectcode LAVL2308, 4 september 2024 (ODH1209994);
- Activiteitenplan Lekdijk 151 Langerak, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., projectcode LAEC2402, 8 oktober 2024 (ODH1210031);
- Ecologisch werkprotocol Lekdijk 151 Langerak, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., projectcode LAEC2402, 5 februari 2025 (ODH1295296);
- Toren NHK Langerak toren BESTAAND, Lakerveld Ingenieurs & Architecten, project 22006, 18 december 2023 (ODH1210016);
- Toren NHK Langerak toren NIEUW, Lakerveld Ingenieurs & Architecten, project 22006, 18 december 2023 (ODH1210023);
- Periodiek instandhoudingsplan kerktoeren Gemeente Molenwaard toren Langerak a/d Lekdijk bij 151 te Langerak, Lakerveld Ingenieurs & Architecten, projectnummer 18714, 20 maart 2019 (ODH1210011);
- Notitie aanvullende vragen omgevingsdienst Haaglanden 24 juni 2025, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., projectcode CODE2501, 24 juli 2025 (ODH1485002).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag.

Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 19 december 2024 met zes weken verlengd.

Volledigheid aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is op 24 juni 2025 verzocht de nog ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 25 juli 2025 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft participatie plaatsgevonden.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone grootoorvleermuis, dit is een van nature in Nederland in het wild levend dier van een soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De gewone grootoorvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone grootoorvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone grootoorvleermuis.

Op grond van artikel 8.74k, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht

Gemeente Molenlanden is voornemens om werkzaamheden aan de toren van de kerk uit te voeren in het plangebied gelegen aan de Lekdijk 151 te Langerak. Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- het verwijderen van de bestaande en plaatsen van nieuwe leien van het dak van de toren en trappentoren;
- het verwijderen van het opliggende dakluik;
- het plaatsen van een nieuw, inliggend dakluik;
- het afnemen, behandelen en terugplaatsen van het torenkruis;
- het schilderen van de galmborden;
- het uitvoeren van kleine reparaties aan voeg- en metselwerk aan de gevels van de kerktoren;
- het uitvoeren van kleine reparaties aan het glas-in-lood paneel van de kerktoren;
- het beschilderen van de entree deur aan de westgevel;
- het vervangen van enkele ladders aan de binnenzijde van de kerktoren;
- het aanbrengen van een houten vloer bij het dakluik.

Om te bepalen of sprake is van een vergunningplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2023 is een quickscanonderzoek uitgevoerd. In 2023 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de gewone grootoorvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2021). Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor de gewone grootoorvleermuis voldoende in kaart zijn gebracht.

De gewone grootoorvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het schip van de kerk is één kraamverblijfplaats aanwezig en in de kerktoren zijn één zomerverblijfplaats, één paarverblijfplaats en één kraamverblijfplaats aanwezig. De werkzaamheden en diens verstoring zijn alleen van toepassing op de kerktoren. De kraamverblijfplaats in het schip van de kerk valt buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. De zomer- en de kraamverblijfplaats zijn aangetroffen in de spits bij het trapgat, de paarverblijfplaats bij de galmgaten. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis is bekend dat deze ook gebruikt kunnen worden als winterverblijfplaats. Bovendien is de gewone grootoorvleermuis door een batlogger waargenomen in de spits tijdens het onderzoek naar winterverblijfplaatsen. De invliegopeningen van de verblijfplaatsen in de kerktoren zijn waargenomen bij de galmgaten. De galmgaten blijven tijdens de werkzaamheden, waaronder schilderwerkzaamheden, toegankelijk. Er worden geen steigerdoeken gebruikt en de schilderwerkzaamheden worden in de ochtend uitgevoerd. Verder worden geen wijzigingen doorgevoerd aan de galmgaten en galmborden. Zodoende zijn de invliegopeningen bij de galmgaten na de werkzaamheden in dezelfde vorm aanwezig. Met de geplande werkzaamheden zijn de verblijfplaatsen in de kerktoren mogelijk tijdelijk minder geschikt en daarbij worden individuen opzettelijk verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b van het Bal.

Belangenonderbouwing

De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

Het belang van de voorgenomen werkzaamheden is in de aanvraag toegelicht in het document 'Activiteitenplan Lekdijk 151 Langerak' en ter onderbouwing is bij de aanvraag het bouwkundig inspectierapport 'Periodiek instandhoudingsplan kerktorens Gemeente Molenwaard toren Langerak a/d Lekdijk bij 151 te Langerak' van 20 maart 2019 aangeleverd. Samengevat gaat het om het volgende:

De betreffende bebouwing maakt deel uit van een hervormde kerk met een religieuze functie. Deze kerk, die in de 15e eeuw is gebouwd, fungeert als ontmoetingsplaats voor personen met een gedeelde geloofsovertuiging. De kerktoeren is aangewezen als rijksmonument en daarmee van cultuurhistorische waarde. Om verdere achteruitgang van de bouwkundige staat van de kerktoeren te voorkomen, is restauratie noodzakelijk. Uit een recent bouwkundig inspectierapport blijkt dat diverse onderdelen van de toeren onderhoud behoeven. Hierbij gaat het onder meer om de vloerdelen, ladders, leibedekking en het schilderwerk. Indien het noodzakelijke onderhoud uitblijft, dreigt verval van de constructie. Dit brengt risico's met zich mee voor de volksgezondheid en openbare veiligheid. Met name het losraken van onderdelen van de toeren vormt een potentieel gevaar voor personen in de directe omgeving van het gebouw. Het dakluik wordt vochtig en ook de leien dakbedekking is niet meer volledig waterdicht. Hierdoor is kans op lekkages, met vocht- en schimmelproblemen in het onderliggende houtwerk als mogelijk gevolg. Het torenkruis vertoont roest en daardoor bestaat de kans dat het af zal breken. Ook zitten delen van het dak los, wat een risico oplevert voor de openbare veiligheid door valgevaar. Door de beoogde werkzaamheden uit te voeren, worden de openbare veiligheidsrisico's weggenomen.

Gelet op de aard en omvang van de gebreken, alsmede de monumentale en maatschappelijke waarde van het object, zijn wij van oordeel dat de aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belangen voldoende zijn onderbouwd om de tijdelijke negatieve effecten op de gewone grootoorvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Een deel van de beoogde onderhoudswerkzaamheden hebben als gevolg dat de zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen in de kerktoeren tijdelijk ontoegankelijk zijn en individuen mogelijk opzettelijk verstoord worden. De zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn aangetroffen in de spits van de kerktoeren. Deze verblijfplaatsen ondervinden mogelijk tijdelijke effecten als gevolg van onder andere het plaatsen van steigers, vervangen van de leien, het vernieuwen van het dakluik en het aanbrengen van een houten vloer bij het dakluik. De paarverblijfplaatsen in de galmgaten, welke mogelijk negatieve tijdelijke effecten ondervindt als gevolg van onder andere het schilderen van de galmborden en het plaatsen van steigers. In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan een bestaande kerktoeren.

Inrichting en werkzaamheden

Beschreven wordt dat andere methoden overwogen zijn om bij het leien dak te komen maar dat het plaatsen van een steiger de enige manier is waarop werknemers veilig bij de spits kunnen komen om de leien dakbedekking te vervangen. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke compenserende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soort te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gewone grootoorvleermuis. De kerktoeren is in gebruik als zomer-, paar- en kraamverblijfplaats en tijdens milde winterperiodes. De werkzaamheden worden daarom in de minst kwetsbare periode uitgevoerd. De meest kwetsbare periode is de kraamperiode, welke loopt van april tot en met augustus. Daarmee worden mitigerende maatregelen getroffen om effecten op de soort te verminderen.

Conclusie

Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone grootoorvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermde soort(en) niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

De gewone grootoorvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Nederland, echter wel in lage aantallen. Populatieomvang, kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief zijn onbekend waardoor de nationale staat van instandhouding als onbekend wordt beoordeeld. Als gevolg van de werkzaamheden zijn één zomerverblijfplaats, één paarverblijfplaats en één kraamverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis, met mogelijk milde winterfunctie, tijdelijk minder geschikt en worden individuen opzettelijk gestoord. De aangetroffen verblijfplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan verblijfplaatsen in de directe omgeving. In het schip van de kerk is namelijk ook een kraamverblijfplaats aangetroffen. Aangezien de werkzaamheden gepland staan aan te vangen na de kraamperiode zal de kraamkolonie uiteen zijn gevallen waardoor het aannemelijk is dat in het schip van de kerk voldoende vrije verblijfplaatsen beschikbaar zullen zijn in deze periode. Deze locatie bevindt zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden en wordt derhalve beschouwd als bestaande alternatieve verblijfplaats voor tijdens de werkzaamheden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan Lekdijk 151 Langerak' van 8 oktober 2024 en de gegevens van 24 juli 2025.

Als gevolg van de werkzaamheden zijn één zomer-, één paar- en één kraamverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis tijdelijk minder geschikt. Na de werkzaamheden zijn de verblijfplaatsen weer volledig toegankelijk. Omdat de kerktoeren jaarrond gebruikt wordt door de gewone grootoorvleermuis, wordt er gewerkt in de minst kwetsbare periode, welke loopt van september tot en met half oktober. In juli 2025 is, zoals overeengekomen met de vleermuisdeskundige van Omgevingsdienst Haaglanden, één tijdelijke vleermuiskast van het type 1FTH van Schwegler gerealiseerd op de tweede verdieping van de kerktoeren. Daarnaast zijn er in het schip van de kerk uitwijkmogelijkheden met verschillende geschikte microklimaten. Hiermee zijn er gedurende de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden ter compensatie voor hetgeen dat tijdelijk minder geschikt is. In de permanente situatie zijn de verblijfplaatsen weer in de oorspronkelijke staat toegankelijk. Het materiaal van de nieuwe dakbedekking zal overeen komen met de oorspronkelijke leien dakbedekking. Het bestaande dakluik wordt vervangen door een vervangend dakluik op dezelfde locatie, waar geen invliegopeningen zijn waargenomen. De nieuw te plaatsen houten vloer bij het dakluik zou voor een nieuw microklimaat kunnen zorgen. De bewegingsruimten blijven echter beschikbaar voor de gewone grootoorvleermuis om weg te kruipen naar ruimten met verschillende klimatologische omstandigheden. Ook blijft de spits toegankelijk door onder andere het mangat in de verdiepingsvloer en de verbinding tussen de toren en het schip.

Buiten de kwetsbare kraamperiode, welke loopt van april tot en met augustus, worden de werkzaamheden uitgevoerd. Onder 'Voorschriften' (volgende paragraaf) wordt hier verder op ingegaan.

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij getoetst of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd

(gaan) worden. Er zijn geen plannen of projecten in de omgeving bekend die gevolgen hebben voor dezelfde lokale populatie van de gewone grootoorvleermuis. Van negatieve cumulatieve effecten is geen sprake.

Voorschriften

In deze beschikking zijn algemene voorschriften opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de omgevingsvergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n). De voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoveel mogelijk te mitigeren en te compenseren achten wij in grote lijnen voldoende. Op een aantal onderdelen hebben wij de maatregelen aangescherpt in de specifieke voorschriften om de staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis te kunnen borgen. Hieronder lichten wij dit toe.

Aangezien er in de kerktoeren bij de galmgaten een paarverblijfplaats is aangetroffen, dienen de werkzaamheden aan de galmborden uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare paarperiodes van de gewone grootoorvleermuis, welke lopen van 15 februari tot en met 15 april en van 15 augustus tot en met 30 september. De werkzaamheden aan de spits van de kerktoeren waar de zomerverblijfplaats en kraamverblijfplaats zijn aangetroffen, dienen uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare kraamperiode van de gewone grootoorvleermuis, welke loopt van 15 april tot en met 15 augustus. Hierbij geldt dat de voorkeur heeft dat de werkzaamheden aan de spits van de kerktoeren uitgevoerd worden buiten de periode van 15 april tot en met 15 oktober.

Ten tijde van de werkzaamheden dient er mogelijkheid te zijn voor de vleermuizen om weg te kruipen of zich te verplaatsen naar het schip van de kerk. Hiertoe dienen openingen tussen de kerktoeren en het schip van de kerk voor de vleermuizen toegankelijk en vrij van obstakels te blijven. De galmborden dienen met sneldrogende verf te worden geschilderd. Er mogen eveneens geen aanpassingen in de afmetingen van de galmgaten plaats vinden, zodat de galmgaten als invliegopening tot de verblijfplaatsen in de spits toegankelijk blijven. Tijdens het vervangen van de houten elementen dienen de eventueel aanwezige kieren en wegkruipmogelijkheden voor de gewone grootoorvleermuis behouden te blijven. Dit alles zodat na afronding van de werkzaamheden dienen alle invliegopeningen weer toegankelijk te zijn.

Voor aanvang van de werkzaamheden in de spits van de kerktoeren dient een controle uitgevoerd te worden door de ecologisch deskundige met relevante kennis en ervaring op het gebied van de gewone grootoorvleermuis alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De ecologisch deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek (voorschrift 7). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis (BIJ12).

Door de voorgenomen maatregelen, in combinatie met de aanscherping daarvan in de voorschriften en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone grootoorvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft. In verband met de behandeltermijn van de aanvraag en mogelijke uitloop van de werkzaamheden verlenen wij de omgevingsvergunning tot en met 31 december 2026.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de gewone grootoorvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken>.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt vanwege onomkeerbare gevolgen binnen vier weken in werking vanaf de dag na bekendmaking en is geldig tot en met 31 december 2026.

Appendix I. Locaties aangetroffen verblijfplaatsen gewone grootoorvleermuis

Figuur 1: Locaties van de aangetroffen zomerverblijfplaats (rode ster), paarverblijfplaats (rode kruis) en kraamverblijfplaatsen (rode asterisken) van de gewone grootoorvleermuis ten opzichte van het plangebied (rode ononderbroken lijn). De beoogde onderhoudswerkzaamheden vinden plaats binnen de rode stippellijn, de kerktoeren. Uit 'Activiteitenplan Lekdijk 151 Langerak' van 8 oktober 2024.